



## خانوادهٔ شهدا

**خیران فرهنگ مقاومت**

بانوان در کشورهای اسلامی و به‌ویژه ایران، عضو فعال و اثرگذار اجتماع شناخته می‌شوند. از رشادت‌ها و فداکاری‌های بانوان در محیط خانواده و اجتماع که بگذریم، با وجهی از نیکوکاری این قشر از جامعه روبه‌رو می‌شویم که بالاترین درجهٔ احسان را دارد، و آن هم «مقاومت و حرکت در مسیر بیداری اسلامی» است؛ مداران و شیرزنانی که با سلاح ایمان، عزت و اراده درمقابل شیاطین زمان سینه سپر کرده‌اند و با فداکردن مال و جان خود و عزیزانشان در جهت بیدارسازی مردم تلاش می‌کنند؛ زنانی که از حضرت فاطمه(س) و حضرت زینب(س) مقاومت را آموخته و در زمان حاضر درس‌هایی را که آموزش دیده‌اند در میدان عمل پس می‌دهند.

**آیا خَیْرِبودن رانتهاشامل مساعدت‌های مالی می‌دانیم؟**
بخشی از اقدامات بانوان، فعالیت در کارهای خیر است، اما آیا خَیْرِبودن به‌تنهایی کفایت می‌کند؟ آیا خَیْرِبودن را تنها شامل مساعدت‌های مالی می‌دانیم یا موارد دیگر را نیز شامل می‌شود؟ برای پاسخ به این سوالات درصدد برآمدیم افرادی را که در حوزه‌های درمانی، آموزشی، مالی و ایثار و شهادت اقدامات خیرخواهانه و عام‌المنفعه انجام داده‌اند، به‌عنوان بانوی خَیْرِونیکوکار معرفی کنیم.
اینان در حوزهٔ آموزش و شهادت و علم‌المنفعه فعالیت می‌کنند. از همین‌رو محوریّت مقاومت و بیداری اسلامی برای انتخاب بانوی نیکوکار برگزیده شد.

بانوان کشور ما با الگو گرفتن از حضرت زینب(س)، حضرت زهرا(س) و حضرت معصومه(س) الهام‌بخش دنیا شدند و در موضوع ایثار، شهادت، مقاومت و حرکت همراه با بصیرت در مقابله با ظلم و ستم خوش‌درخشیدند. در حال حاضر بانوان کشورهای دنیا از بانوان ایرانی و اسلامی الهام می‌گیرند و می‌آموزند که چگونه خانواده خود را فدا کنند، درمقابل ظلم ایستادگی نمایند و درمقابل ستمگر کتواهی نکنند تا مبادا احساس، کرامت، شان و هویتشان پایمال اهداف دشمنان شود.

**این جشنواره بانوان فداکار زیادی را شناسایی کرد**

ما بانوان خَیْرِ و نیکوکار فراوانی در حوزهٔ مقاومت و بیداری اسلامی داریم که برخی شناخته‌شده و برخی دیگر ناشناس باقی مانده‌اند. در کشور ما افرادی همچون همسران، مادران و فرزندان شهدا و بانوانی را که همسران و فرزندان جانباز خود را پرستاری کرده‌اند و خادمشان هستند، می‌توان اسوه و الگوی ایثار و مقاومت دانست. نمی‌توان آزاری از بانوان خَیْرِونیکوکار ارائه کرد، چراکه هر فردی در برهه‌ای از زمان نیکوکاری کرده و از خود ایثار نشان داده است؛ پس همهٔ بانوان را می‌توان بانوی نیکوکار و خَیْرِ دانست، با این تفاوت که برخی از بانوان شناخته‌شده هستند و برخی دیگر آوازهٔ ایثار و مقاومتشان هنوز به گوش جهانیان نرسیده است.

حرکت با جهت مقاومت و بیداری اسلامی در بالاترین مرتبه و اوج رتبه‌بندی‌های اقدامات نیکوکارانه و خیرانه قرار می‌گیرد. گفته‌اند که «شهادت بالاترین خوبی است.» فردی که در این راه قدم می‌گذارد، اگر خود به درجهٔ رفیع شهادت نائل آید و یا اینکه اطرافیان در شهادتش صبر پیشه کنند، بالاترین مقام و جایگاه را کسب می‌کند. اقدام آستان قدس رضوی در برپایی جشنوارهٔ «جایزهٔ جهانی گوهرشاد» و معرفی بانوان فرهیخته به جهانیان بسیار ارزشمند است، اقدامی که بخش‌های نادیده و ناگفته از جامعهٔ زنان ما را در عرصهٔ بین‌المللی نمایان می‌سازد.

**«عضو کمیتهٔ انتخاب جایزهٔ جهانی گوهرشاد**

**دیدگاه**

**لااله‌افغاری**

**منتخب «جایزهٔ جهانی گوهرشاد»**

**از تخریب خانهٔ حضور در مناطق محروم می‌گویند**

# کمک به محرومان را

# باهیچ چیز عوض نمی‌کنم

**عادل افتخاری** – در سابقهٔ کاری اش ۴۲سال معلمی ثبت شده است. با ۶۶سال سن هنوز هم به فکر نظام آموزشی کشور و خدمت به محرومان است. می‌گوید:

«تاجایی که توان داشته باشم، از خدمت به محرومان دریغ نخواهم کرد.»
زهرا گیتی نژاد مؤسسهٔ خیریه‌ای را مدیریت می‌کند که هدفش، ساختن ایرانی عاری از فقر فرهنگی است. بیش از ۵۰۰ خَیْرِا گرد هم آورده و تا این جای کار بیش از ۲۵۰مدرسه در مناطق محروم ساخته؛ به‌نیت آبادانی ایران اسلامی، ۱۸۰مدرسه فقط در نقطهٔ صفر مرزی سیستان و بلوچستان ساخته است. به‌جز این‌ها، ۱۲۰۰دانش آموز و ۵۲زانشجو هم در مناطق محروم کشور تحت پوشش حمایت تحصیلی این بانوی فداکار و همکارانش هستند. روایت‌هایی از مناطق محروم و کودکانی که روی گونی کلاس‌درستان را تشکیل داده‌اند، دردناک است. ثمرهٔ اولین باری که همراه با یک تیم آموزشی به یکی از مناطق صفر مرزی رفته بود تا معلم‌ها را با روش‌های جدید تدریس آشنا کند، می‌شود تشکیل گروهی از خیران که شادی را به چهرهٔ معصومهٔ نودکان ایران زمین هدیه می‌کنند. تقدیر از خانم زهرا گیتی نژاد به‌عنوان منتخب جشنوارهٔ «جایزهٔ جهانی گوهرشاد» بهانه‌ای شد که با این بانوی فرهیخته و فداکار، به‌طور مفصل گفتگو کنیم. حاصل آن از مقابل نگاهتانی می‌گذرد.

**کمی از خودتان بگویید.**

متولد ۱۳۳۰ در تهران هستم و معلم بازنشسته آموزش‌وپرورش. در دههٔ ۵۰بود که با مدرک دیپلم مشغول آموزش در دبستان‌های تهران شدم و بعداز مدتی کارکردن، لیسانس علوم تربیتی گرفتم و متخصص آموزش ابتدایی شدم. دربخش‌های مختلف سازمان تدوین کتب درسی مشغول بوده‌ام. شرکت در برنامه‌های پژوهشی را دوست داشتم. در طرح‌با عنوان «آموزش جهانی» شرکت کردم ودر هستهٔ مرکزی این طرح انتخاب شدم و همراه با یک گروه آموزشی به مناطق مختلف کشور سر زدم تا دربارهٔ روش‌های جدیدآموزش در مدارس، به‌معلمان آموزش دهیم.

**این سفر حرقهٔ آغاز فعالیت‌های خیرخواهانه شما بود؟**

بله، یکی از زمینه‌ها به همین جا برمی‌گردد. در این سفرها، یک بار به مدرسه‌ای رفته‌م در نقطهٔ صفر مرزی. وضعیت تحصیل این دانش‌آموزان برای ما باورکردنی نبود؛ کلاس درس بدون میز و نیمکت بود و دختر و پسر کنار هم روی گونی نشسته بودند. اصلاً حاضر نبودند با ما ارتباط بگیرند. وقتی از آن‌ها استمشان را می‌پریدیم، با دست صورتشان را می‌پوشاندند. از ما روی برمی‌گرداندند. معلم این بچه‌ها را به کناری بردم و پرسیدم که چه چیزی نیاز دارند. گفت: برای این بچه‌ها مدرسه بسازید. به تهران که برگشتم برای شاگردانم از وضعیت این مدرسه گفتم و به آن‌ها گفتم قدر داشته‌هایشان را بدانند؛ کودکانی در مناطقی از کشور هستند که باشرایط بسیاربدی تحصیل می‌کنند. شرایط بچه‌های مدرسهٔ سیستان را که تعریف می‌کردم، شاگردانم باور نمی‌کردند. در این مدرسه دانش‌آموزان دربهترین شرایط تحصیلی هستند وپروژترین امکانات آموزشی در اختیارشان است. مدرسه سالن‌های متعدد ورزشی دارد؛ حتی زمین اسکیت و استخر در این مدرسه در اختیار بچه‌هاست. بچه‌هایی که با رانندهٔ

بهترین کاری که انجام دادیم ساختن پل بود

## دانش‌آموزان باسیم‌بکسل از رودخانه رد می‌شدند

آرامش بخش‌ترین، قشنگ‌ترین و بهترین کاری که انجام دادیم ساختن پل بود برای دانش‌آموزان منطقهٔ «رود بختیاری». به‌ما خبر دادند که دانش‌آموزان برای رفتن به مدرسه باسیم‌بکسل رد می‌شوند و به مدرسه می‌روند و یکی دو تا بچه افتاده از تنوی رودخانه و پیش چشم پدر و مادرشان در آب‌های خروشان رودخانه غرق شده‌اند.



شخصی‌شان به مدرسه می‌آیند، در ابتدا نتوانستند باور کنند که در گوشه‌ای از کشور چنین شرایطی وجود دارد. عکس‌هایی را که از وضعیت کلاس و دانش‌آموزان گرفته بودیم، نشان آن‌ها دادم و دیدند آنچه می‌گویم دور از واقعیت نیست. صبح روز بعد تعدادی از همین دانش‌آموزان به‌من گفتند که والدینشان می‌خواهند به دانش‌آموزان آن مدارس کمک کنند. می‌پرسیدند باید از چه طریقی اقدام کنند. موضوع را به‌مدیر مدرسه گفتم و با استقبال خوب ایشان، بنا شد جلسه‌ای بگذاریم و والدین دانش‌آموزان دعوت کنیم. در این جلسه بعضی از پدرها و مادرها مخالفت کردند و گفتند که این موضوع به ما ربطی ندارد و دولت خودش باید هزینه‌های این افراد تأمین کند، اما تعداد بیشتری از والدین استقبال کردند و همان‌جا هم مقداری پول به ما دادند و گفتند هر وقت دوباره به آن منطقه رقتیم، با این پول برای آن‌ها لوازم تحریر بخریم.

**مشارکت والدین دانش‌آموزان لابد خیلی مؤثر بود و این به‌شما انگیزه می‌داد.**
همین طور است. سفر بعدی که رفته‌یم با پولی که این عزیزان اهدا کردند، مقداری وسایل موردنیاز دانش‌آموزان را تهیه کردیم. در سال ۸۲م تا ۵۰هزار تومان پول اضافه‌بار برای حمل این وسایل پرداخت کردم. کمک‌های این والدین به‌اندازهٔ نیمی از ساخت یک مدرسه بود. در این سفر یکی از این والدین با ما آمد و با کمک ایشان اولین مدرسه را در نقطهٔ صفر مرزی ساختیم و تاکنون ۱۸مدرسه در این منطقه ساخته شده است.

**فقط در سیستان و بلوچستان مدرسه ساخته‌اید؟**

نه، هر جا که محرومی‌بودی. بعداز مدتی مناطق محروم را به ما معرفی می‌کردند؛ جاهایی که نیاز به مدرسه داشت. در همین مدت به جمع خیران که همراه بودند، اضافه می‌شد. به ما گفته شد که در مناطقی از خراسان جنوبی هم نیاز به ساخت مدرسه است. کارکنان آموزش‌وپرورش این استان به‌خوبی از ما استقبال و در تمام مراحل ساخت مدارس با ما همراهی می‌کردند. موانع را از سر راه ما برداشتن و کمک می‌کردند.

**چه چیزی سبب شد به فکر ساخت مؤسسهٔ خیرهٔ کیتی نژاد بیفتید؟**
بارها به ما پیشنهاد شد کارهایمان را به‌صورت رسمی انجام دهیم. ما هم موافقت کردیم. اما در این مسیر به این رسیدیم که اگر می‌خواهیم به‌سرانجام آیم، این باران‌ها سراغ خودروی نمی‌آیند. ما لوازم را کادو شده به آن‌ها تقدیم کردیم. این توجه ما فقط منحصر به ارائهٔ کالاهای موردنیاز آن‌ها نبود؛ این کار به آن‌ها حس عزت‌نفس می‌داد و پس از آن با ما مهربان و با محبت بودند. به‌هر روستایی که برای اولین بار مراجعه می‌کردیم، ابتدا آن‌ها و مردها و کودکان روستا از ما روی برمی‌گرداندند، اما دفعهٔ دوم که سراغشان را می‌رفته‌یم، به‌گرمی از ما استقبال می‌کردند. همان کودکانی که حاضر نبودند استمشان را به ما بگویند، این بار برای ما دکلمه می‌خواندند و به ما خوشامد می‌گفتند. این بسیار ارزشمندتر از خدمات و پولی است که در روستاها خرج می‌کنیم.

**چهارم مدرسه‌سازان را به‌عنوان خیرخواهانه شما می‌شناسید؟**



تقدیر از زهرا گیتی نژاد، مدیر گروه خیریه جهانی گوهرشاد

## خیران فرهنگ سازی می‌کنند

خودشان از نزدیک شرایط را ببینند. آقای دکتری بود که هزینهٔ ساخت یک مدرسه را متقبل شد، اما برای افتتاح مدرسه نمی‌خواست حضور داشته باشد. خیلی اصرار کردیم و ایشان گفت که در روز افتتاح چندین عمل جراحی دارد و نمی‌تواند در مراسم باشد. به ما گفت که من هزینه را داده‌ام و در هیچ مراسمی حضور مستقیم نخواهم داشت. ما دارنند که اولاً کار خاصی انجام نداده‌اند که لایق تقدیر و تشکر باشند و از سوی دیگر، حضورشان در مراسم افتتاح مدارس شاید نمود تبلیغاتی داشته باشد و به همین دلیل برهیز می‌کنند.

**زمانی که قرار است مدارس افتتاح شوند، فقط شما حضور پیدایی کنید؟**

در افتتاح هر مدرسه‌ای، فردی را که در ساخت آن مدرسه به‌ما کمک کرده ملزم می‌کنیم حضور داشته باشد. در سفرهایی که به مناطق مختلف می‌رویم، از این افراد می‌خواهیم حتماً با ما همراه باشند و

### دریچه

**«جایزهٔ جهانی گوهرشاد» و ادامهٔ یک راه**
با گذر از زوایای پیدا و نهان تاریخ درمی‌یابیم که زنان در برخی مقاطع مظلوم و مهجور واقع شده و در برخی برهه‌های زمانی به‌عنوان الگو و پیشوا مطرح شده‌اند. می‌توان شکوفایی حضور و اثرگذاری زنان را از تاریخ صدر اسلام به بعد دانست، بدان جهت که دین اسلام برابری حقوق زن و مرد را یکی از اصول مهم بیان می‌کند. بانوان، افشار فعال جامعه هستند. آن‌ها می‌توانند سایر افراد را نیز در دامان خود تربیت کنند و جامعه را به تکاپو وادارند. قرار گرفتن آن‌ها درمقابل مردان سبب شده است اسلام و انقلاب، جلوه‌های حقیقی خود را نمایان کند و آوازهٔ آن‌ها به گوش جهانیان برسد.

سال گذشته برای نخستین بار در ایام دههٔ کرامت، جشنوارهٔ «جایزهٔ جهانی گوهرشاد» برگزار شد تا با معرفی بانوان الگو در سطح داخلی و بین‌المللی، در راستای اشاعهٔ فرهنگ وقف و نیکوکاری گام بردارد.

**کام‌های استوار برای بانوان نیکوکار**

در نخستین دورهٔ جشنوارهٔ «جایزهٔ جهانی گوهرشاد» چهار نفر از فرهیختگان داخلی و چهار نفر از فرهیختگان خارجی به‌عنوان بانوان خَیْرِ و نیکوکار معرفی و مفتخر به دریافت جایزهٔ جهانی گوهرشاد شدند. دکتر لعبت گرانپایه فرهیخته داخلی، متخصص جراحی عمومی، سال گذشته به‌عنوان بانوی فعال در حوزهٔ وقف و نیکوکاری معرفی شد. وی ۲۷سفر به مناطق محروم کشور داشت و در آن بیش از ۳۵هزار ویزیت رایگان و بیش از ۱۵۰۰ جراحی رایگان در زمینهٔ جراحی زنان، ارتوپدی، اورولوژی، چشم و گوش و حلق و بینی و دندان‌پزشکی انجام داد.

نازنین کریمی، فرهیخته خارجی بود که سال گذشته به‌واسطهٔ اقداماتش در حوزهٔ شناخت اسلام ناب و کوشش در اشاعهٔ معارف اصیل قرآن و اهل‌بیت(ع) مورد تجلیل قرار گرفت. وی رئیس شبکهٔ خواهران اهل‌بیت(ع) کنیاست. اعضای این شبکه عمدتاً از نایروبی، مناطق ساحلی، غرب، نیانزا و ناحیهٔ مرکزی کنیا انتخاب شده‌اند و بیش از چهارصد نفر شامل می‌شوند. همچنین دختر و حمیدی، فرهیخته داخلی از جمله افرادی بود که سال گذشته «جایزهٔ جهانی گوهرشاد» را دریافت کرد. وی شاعر پیش‌کسوت و ولایتمداری است که مجموعه داستان‌های «لاله‌های داغ‌دار» را نوشته است. اوشعرهایی به پاس فداکاری‌های زرمندگان اسلامی سروده است.

شعله شکیب فرهیختهٔ خارجی، رئیس جمعیت زنان المستقبل بحرین است. وی در جریان انقلاب مردم بحرین، یک گروه امدادی تشکیل داد و مدیریت رسیدگی به مجروحان را برعهده گرفت. این فرد نیز سال گذشته مفتخر به دریافت «جایزهٔ جهانی گوهرشاد» شد.

**در نهایت پروژه به نتیجه رسید؟**
پل ساخته شد. دیدن بچه‌های آن منطقه وقتی برای ما شادای آور و نشاط‌آور بود که می‌توانم بگویم آن را ثمربخش‌ترین کارمان می‌دانم. پس از آن تصمیم گرفتیم با کمک خیران، چند پل دیگر در همان منطقه بسازیم تا همهٔ مناطق روستایی به یکدیگر دسترسی داشته باشند و رفت‌وآمد خطر آفرین نباشد.

خود را هم دعوت می‌کنند. این افراد حال خوبی را که بعداز حضور در مناطق محروم به دست می‌آورند، به اطرافیان منتقل می‌کنند و همین باعث می‌شود آن‌ها هم برای کار خیر علاقه‌مند شوند و به جمع ما بپیوندند. در این مناطق حضور خَیْرِان مدرسه‌ساز باعث فرهنگ‌سازی می‌شود، فرهنگ تحصیل. همین که عده‌ای برای تحصیل این قدر ارزش قائل می‌شوند که زندگی‌شان را در ناز و نعمت‌هایی کنند و به روستاهای محروم می‌روند تا مدرسه بسازند، فرهنگ‌سازی محسوب می‌شود. از طرفی اغلب خانواده‌ها چون در روستای خودشان مدرسهٔ دخترانه ندارند، اجازه نمی‌دهند دخترشان ۲۰کیلومتر از آن‌ها دور شود و در روستای خودشان مدرسهٔ دخترانه بکشد. ساخت ۳۰مدرسه کرده است. از سال ۱۳۹۲ مسئولیت بخش بانوان جامعهٔ حامی معلولان کشور را برعهده دارد و عضو هیئت مؤسس و عضو هیئت‌مدیرهٔ مجمع خیران کشور است.

خودشان از نزدیک شرایط را ببینند. آقای دکتری بود که هزینهٔ ساخت یک مدرسه را متقبل شد، اما برای افتتاح مدرسه نمی‌خواست حضور داشته باشد. خیلی اصرار کردیم و ایشان گفت که در روز افتتاح چندین عمل جراحی دارد و نمی‌تواند در مراسم باشد. به ما گفت که من هزینه را داده‌ام و در هیچ مراسمی حضور مستقیم نخواهم داشت. ما دارنند که اولاً کار خاصی انجام نداده‌اند که لایق تقدیر و تشکر باشند و از سوی دیگر، حضورشان در مراسم افتتاح مدارس شاید نمود تبلیغاتی داشته باشد و به همین دلیل برهیز می‌کنند.

**زمانی که قرار است مدارس افتتاح شوند، فقط شما حضور پیدایی کنید؟**
در افتتاح هر مدرسه‌ای، فردی را که در ساخت آن مدرسه به‌ما کمک کرده ملزم می‌کنیم حضور داشته باشد. در سفرهایی که به مناطق مختلف می‌رویم، از این افراد می‌خواهیم حتماً با ما همراه باشند و